

“Hükümlü hakkında Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığının 06.12.2024 tarih, 2024/1572 sayılı kararı ile 16.11.2024 tarihinde tutulan tutanağa göre kurumda barındırılan hükümlü"ın kuruma yakını olarak bildirdiği babası ile yaptığı görüntülü görüşmede ismi tespit edilemeyen farklı bir kişi ile görüşme yaptığından bahisle 5275 sayılı yasanın 42/2-f bendinde düzenlenen" Kurum idaresine bildirilen telefon numarası aracılığıyla ya da teknik müdahale ile başka bir hatta yönlendirme yapmak suretiyle görüşme hakkı olmayan kişilerle görüşmek." disiplin suçundan dolayı bir ay haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama (telefon) disiplin cezası cezalandırılmasına karar verilmiş, hükümlü hakkında soruşturmaya sebep olan görüşme tutanağı aşağıda zikredilmiştir.

TUTANAK

Ceza İnfaz Kurumumuzda “Dolandırıcılık” suçundan barındırılan Hükümlü (...) 16/11/2024 tarihi saat 13:57 de kayıt altına alınan Babası (...) ile yaptığı görüntülü telefon görüşme kaydı tespiti;

0:07: Bugün nasılsın

0. 15 Görüştüğü kişi: İyiyim ama böbreklerdenlaşılmıyor) bir sonra geçiyor.

0. 17: Şimdiye kadar ağrının geçmesi lazım.

0. 20 Görüştüğü kişi: Geçti geçti.

0. 23: Dökebildin mi bari.

0. 26 Görüştüğü kişi: Valla döktüm herhalde.

0. 37 Görüştüğü kişi: Sen ne yapıyorsun.

0. 39: İyi hayatım ne yapayım. Ayakkabılarımı yıkadım çamaşır suyuna bastım onları temizledim, sonra şimdi benim eleman kahve yaptı senden sonra kahve içeceğim volta ya çıkacağız beraber.

0. 53 Görüştüğü kişi: Volta mı yapacaksınız.

0. 56: Yürüyeceğiz bir öyle bir böyle.

0. 58: Hayatım boynunda ki gerçek mi.

1. 03 Görüştüğü kişi: Aşkım bu mu.

1. 04: Evet

1. 05 Görüştüğü kişi: Bu kimin ki hayatım.

1. 06: Gümüş mü. Gözlerim hep altın görüyor da.

1. 11 Görüştüğü kişi: Aşkım altın değil senin ki bu.

1. 13: Benim kimi, ne diyorsun.

1. 15 Görüştüğü kişi: Evet. |

1. 16: Vay benim karıma bak sen benim şeyimi takıyor.

1. 41 Görüştüğü kişi: Üstündekine çok yakışır.

1. 42: Hayatım kocana her şey yakışır biliyorsun.

1. 59 Görüştüğü kişi: Bende yeni kalktım.

2. 01: İyi yapmışsın aşkım bende yeni kalktım.

2. 07: Neyse 10 saniyem kaldı. Yavaş yavaş düşüyor aşağıya dedim bir göreyim seni.

2. 10 Görüştüğü kişi: Aşkım seni seviyorum.

2. 11: Bende seni seviyorum dikkat et kendine.

Kurumumuz C-11 koğuşunda Hükümlü olarak bulunan kuruma yakını olarak bildirdiği Babası Babası ile yapmış olduğu görüntülü görüşmede isminin tespit edilemediği farklı bir kişi ile görüşme yaptığı tespit edilmiş görüşme kaydı tutanak altına alınmıştır. Bu durum Kurum 2. Müdürüne zamanlıca bildirildi.

İş bu tutanak tarafımızca imza altına alınmıştır.

Hükümlü, hakkında verilen disiplin cezasına karşı hakimliğimize şikayette bulunmuş, şikayet nedeniyle yapılan yargılama neticesinde kurumun disiplin soruşturması sürecinde 5275 sayılı yasada düzenlenen hak düşürücü sürelele uymadığının tespit edilmesi üzerine şikayet kabul edilmek suretiyle ilgili disiplin cezasının iptaline karar verilmiş, disiplin cezasının iptaline yönelik karar, hakimliğimizin 2024/8528 Esas ve 2025/607 Karar sayılı ilamı 14.02.2025 tarihinde kesinleşmiştir.

Hükümlü 25.11.2024 tarihli diğer bir dilekçesi ile 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 5. maddesinde yer alan "Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile genelgelere aykırı olduğu gerekçesiyle bu işlem veya faaliyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren onbeş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikayet yoluyla infaz hakimliğine başvurulabilir." şeklindeki düzenleme uyarınca yapılmış şikâyetle bulunarak, yukarıda izah edilen disiplin soruşturmasına sebep olan tutanak tarihinde yani 16.11.2024 tarihinde telefon hakkının pasife alındığını, bu işlemin anayasaya aykırı olduğunu, mahkeme kararı olmadan pasife alma kararının iptalini talep etmesi üzerine hükümlünün ilgili talebi hakimliğimize 02.12.2024 tarihinde gelerek , 2024/7925 Esas sayılı dosyası üzerinden değerlendirilmeye alınmış,

... .. Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü ile yapılan yazışmada kurumun, hakimliğimize gönderdiği cevabi yazıda tutanak tarihi olan 16.11.2024 tarihinde soruşturmaya başlanması ile hükümlünün ACEP görüntülü görüşme hakkının pasif konuma alındığını, 06.12.2024 tarihinde (disiplin cezası karar tarihinde) aktif konuma getirildiğini, şikayet konusu işlemin 5275 sayılı kanunun Yönetim Tarafından Alınabilecek Tedbirler başlıklı 49. maddesinin ikinci fıkrasında "Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz." şeklindeki düzenlemeye ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 23.01.2024 tarihli yazısına istinaden yapıldığının bildirildiği anlaşılmıştır.

5275 sayılı kanunun Yönetim Tarafından Alınabilecek Tedbirler başlıklı 49. maddesinin ikinci fıkrasında uygulanacak tedbirlerin türü, uygulanma yöntemi, hangi disiplin suçuna hangi tedbirin uygulanacağı ve tedbirin ne kadar süre ile uygulanabileceği hiçbir şekilde belirtilmediği gibi, bu tedbirlerin hatalı ve aşırı uygulanmasına yönelik herhangi bir hukuki güvence de getirilmemiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri 'belirlilik'tir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını belirler. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Anayasa'nın 7. maddesinde, 'Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez.' denilmektedir. Buna göre, Anayasa'da yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütmenin düzenleme yetkisi, sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle, Anayasa'da öngörülen ayrık durumlar dışında, yürütme organına yasalarla düzenlenmemiş bir alanda genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemez. Ayrıca, yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasa'nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkelerin konulması, çerçevenin çizilmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanın bırakılmaması gerekir.

Anayasa Mahkemesinin 2013/749 sayılı kararında da belirtildiği üzere; hükümlü ve tutuklular, Anayasa ve Sözleşme'nin ortak alanı kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahiptirler. Ancak cezaevinde bulunmanın kaçınılmaz sonucu olarak suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin ve düzenin korunmasına yönelik kabul edilebilir gerekliliklerin olması durumunda mahkûmların sahip olduğu haklara sınırlama getirilebilecektir. Hak ve özgürlüklerin kanunla sınırlanması ölçütü anayasa

hukukunda önemli bir yere sahiptir. Hak ya da özgürlüğe bir müdahale söz konusu olduğunda öncelikle tespiti gereken husus, müdahaleye yetki veren bir kanun hükmünün yani müdahalenin hukuki bir temelini mevcut olup olmadığıdır. Hak ve özgürlüklerin ve bunlara yapılacak müdahalelerin ve sınırlandırmaların kanunla düzenlenmesi bu haklara ve özgürlüklere keyfi müdahaleyi engelleyen ve hukuk güvenliğini sağlayan demokratik hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir. Öte yandan anayasal haklara yönelik müdahalenin bir kanuna dayanması yeterli olmayıp bu kanunun belirlilik ve öngörülebilirlik gibi belli niteliklere sahip olması gerekir. Hukuki güvenlik ile belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin önkoşullarındandır. Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi; hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Belirlilik ilkesi ise yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir.

5275 sayılı yasanın 49. maddesinin 2. inci fıkrasında "Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz." şeklindeki düzenlemede, hangi eyleme karşı, hangi tedbirlerin, hangi süre ile uygulanacağı yönünde belirleyici bir düzenleme yapılmamıştır. Hem kişiler hem de idare yönünden belirsiz bir durum yaratan bu düzenlemenin hukuk güvenliğini sağlayacak nitelikte "öngörülebilir" ve Ceza İnfaz Kurumu idaresinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu nitelikte "belirli" bir durum yarattığı söylenemez. Bu bağlamda, 5275 sayılı Kanunun 49/2 maddesi uyarınca hükümlülerin acep hakkının pasife alınması bir tedbir olarak öngörülmüş ise de, idarenin tedbir adı altında keyfi uygulaması, hükümlülerin haklarında kesinleşen disiplin cezası karan olmaksızın yaptırım uygulanmasına neden olmaktadır. 5275 sayılı Kanunun 49/1. maddesinde sayılan tedbirlerin kapsamı karşısında 49/2 maddesi ile getirilen düzenleme hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerini ihlal etmekte ve Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen hukuk devleti ilke ve güvencesine aykırı sonuçlara neden olmaktadır.

Somut olayda hükümlü hakkında verilen ceza bir ay telefon görüşünden yoksun bırakma cezası olup, söz konusu ceza hak düşürücü sürelerle uyulmadığı gerekçesiyle hakimliğimizce iptal edilmiş, 5275 sayılı yasanın 49. maddesinin 2. fıkrasında belirlenmemiş tedbirlerin uygulama ön şartı olarak "Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâli" belirlenmişken yukarıda zikredilen konuşma içeriğinden anlaşılabileceği gibi kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâline sebebiyet verecek bir konuşmanın yapılmamasına rağmen idare tamamen keyfi bir uygulama ile ön şartı aramaksızın, hükümlünün telefon görüşme hakkına yaklaşık yirmi bir gün kısıtlama getirmiştir. İdarenin keyfi işlemi her ne kadar tedbir gibi gözükse de ceza ile aynı neticeyi doğurması, cezası iptal edilen hükümlünün idarece tedbir adı altında cezalandırılması bu haliyle disiplin cezası iptal kararının hükümlüye pratikte bir fayda sağlamayacağı aşikardır.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 23.01.2024 tarihli yazısında zikredildiği üzere Acep projesindeki maksat , hükümlülerin özellikle aileleri şehir dışında olanların yakınları ile iletişimini sağlamak suretiyle rehabilitasyonlarını ,psiko-sosyal gelişimlerini ve topluma kazandırılmalarını sağlamak ,hükümlülerin küçük yaşta çocuklarının kuruma gelmeden ebeveyni ile görüşebilmesini sağlamak ,çocukların ceza infaz kurumu ortamında örselenmelerini önlemek ,ziyaretçi sayısını azaltarak personel tasarrufu sağlamak, ve azalan ziyaretçi sirkülasyonu ile kurum güvenliğine katkı sunmak iken 5275 sayılı yasanın 49.

maddesinin ikinci fıkrasından kaynaklı keyfî uygulamalar neticesinde projenin maksadından uzaklaştığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, 5275 sayılı Kanunun 49. maddesinin ikinci fıkrası ile Kurum idaresine Kanunda açıkça belirtilmeyen “diğer” tedbirleri alma konusunda tanınan kısıtlayıcı önlem alma yetkisi “öngörülebilirliği” ve “belirliliği” bulunmadığından ve hukuki güvenliği sağlamadığından Anayasaya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırıdır. Söz konusu hüküm bu haliyle, hükümlülerin hukuki güvenliğini ve kişi hürriyetini tehdit eder mahiyettedir. Yukarıda arz ve izah ettiğim sebepler ve gerekçeler muvacehesinde, 5275 sayılı Kanunun “49/2 maddesinde yer alan düzenlemenin Anayasanın 2. maddesine aykırı olduğu değerlendirilmiş, ilgili maddenin iptaline karar verilmesi için gereğinin yapılması arz ve talep olunur.”